

ANALIZA STANU GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY JASŁO za 2023 rok

Podstawa prawna analizy:

Art. 3 ust. 2 pkt 10 oraz art. 9tb ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz. U. z 2024 roku poz. 399).

Gminy dokonują corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi. Analizę sporządza się w terminie do dnia 30 kwietnia za poprzedni rok kalendarzowy, którą publicznie udostępnia się na stronie podmiotowej Biuletynu Informacji Publicznej urzędu gminy.

Zakres analizy określa art. 9tb ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, który obejmuje:

- I. Możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
- II. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi;
- III. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych z podziałem na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- IV. Liczba mieszkańców;
- V. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12;
- VI. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy.
- VII. Ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.
- VIII. Uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.
- IX. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów wytworzonych na terenie gminy.

Opracowując analizę oparto się o przepisy prawne dotyczące zasad gospodarowania odpadami komunalnymi, sprawozdania złożone przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości i podmioty zbierające odpady komunalne, informacji przekazanych przez prowadzących instalacje komunalne, na podstawie rocznego sprawozdania Wójta Gminy Jasło z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi za 2023 rok, a także innych dostępnych danych wpływających na koszty gminnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

Gminnym systemem gospodarki odpadami komunalnymi na terenie gminy wiejskiej Jasło w analizowanym roku, zostały objęte nieruchomości zamieszkałe jak i niezamieszkałe, na którym powstają odpady komunalne t.j. obiekty użyteczności publicznej, wszelkiego rodzaju działalność gospodarcza oraz inne tożsame nieruchomości (np. cmentarze), a także tereny nieruchomości na których mieszkańcy przebywają sezonowo (np. agroturystyka).

Usługi komunalne wykonywane były w ramach umowy z podmiotem PHU EKOMAX Jerzy Kotulak, wyłonionym w drodze postępowania przetargowego na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu Gminy Jasło.

Gminny system gospodarki odpadami komunalnymi realizowany był zgodnie z obowiązującym prawem miejscowym, który stanowi m.in. regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Jasło, zatwierdzony uchwałą Nr XVII/121/2019 Rady Gminy Jasło z dnia 21 listopada 2019 roku oraz zmianami t.j. uchwałą Nr XVIII/131/2019 Rady Gminy Jasło z dnia 10 grudnia 2019 roku, uchwałą Nr LXXI/561/2023 Rady Gminy Jasło z dnia 17 maja 2023 roku. Odpady komunalne zbierane były z podziałem na frakcje odpadowe nadające się do recyklingu czy odzysku, jako surowce wtórne t.j. papier i tektura, metale, tworzywa sztuczne, odpady opakowaniowe, szkło, odpady ulegające biodegradacji, bioodpady, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz odpady wielkogabarytowe.

Do selektywnej zbiórki odpadów komunalnych służyły worki lub pojemniki o następującej kolorystyce:

1. ŻÓŁTY – z przeznaczeniem na metale, w tym odpady opakowaniowe z metali, odpady tworzyw sztucznych, w tym odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych oraz odpady opakowaniowe wielomateriałowe
2. NIEBIESKI – z przeznaczeniem na papier, w tym tektury, odpady opakowaniowe z papieru i odpady opakowaniowe z tektury
3. ZIELONY – z przeznaczeniem na szkło bezbarwne i kolorowe, w tym odpady opakowaniowe ze szkła
4. BRĄZOWY – z przeznaczeniem na odpady ulegające biodegradacji, ze szczególnym uwzględnieniem bioodpadów
5. SZARY – z przeznaczeniem na popiół z instalacji domowego ogrzewania
6. CZARNY – z przeznaczeniem wyłącznie na pozostałość po segregacji.

Ponadto, odpady ulegające biodegradacji, w szczególności bioodpady stanowiące odpady komunalne z budynków mieszkalnych jednorodzinnych, mogły być zagospodarowywane w przydomowych kompostownikach. Zadeklarowanie ww. obowiązku przez właściciela nieruchomości stanowiło podstawę do zastosowania ulgi w opłacie podstawowej za odpady komunalne.

Częstotliwość odbioru odpadów komunalnych z podziałem na frakcje odpadowe odbywała się zgodnie z zapisami uchwały w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu

świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi (uchwała Nr XVII/122/2019 Rady Gminy Jasło z dnia 21 listopada 2019 roku oraz uchwała Nr XVIII/132/2019 Rady Gminy Jasło z dnia 10 grudnia 2019 roku). Odbiór odpadów komunalnych odbywał się wg harmonogramu w uzgodnieniu z wykonawcą przedmiotowych usług komunalnych.

I. Możliwość przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne (jako pozostałość po uprzedniej obowiązkowej segregacji u „źródła” tzn. wysegregowane frakcje odpadowe na terenie nieruchomości na której powstały) odebrane od właścicieli nieruchomości, zostały skierowane do instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych – sortowni odpadów komunalnych zmieszanych i z selektywnej zbiórki w Wolicy, woj. podkarpackie.

W wyniku ich przetworzenia powstał m.in. odpad o kodzie 19 05 99 (frakcja 0-80mm) tzw. stabilizat, który poddano procesowi składowania (D5) na Składowisku Paszczyna, gm. Dębica, woj. podkarpackie.

W procesie przetwarzania odpadów komunalnych selektywnie odebranych od właścicieli nieruchomości, nie zostały wytworzone odpady, które byłyby przekazane do składowania.

Bioodpady stanowiące odpady komunalne były zagospodarowywane głównie w przydomowych kompostownikach t.j. u „źródła”. W ramach gminnego systemu gospodarki odpadami odebrano jedynie 5,58 Mg odpadów ulegających biodegradacji, które kolejno przekazano do instalacji przeznaczonej do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów – kompostowni osadów i biokomponentów KOMWITA, w Leżajsku, woj. podkarpackie.

II. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

W celu usprawnienia funkcjonującego na terenie Gminy wiejskiej Jasło systemu gospodarki odpadami komunalnymi koniecznym było podjęcie działań w kierunku możliwości oddawania do Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) przez mieszkańców gminy, odpadów o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 6 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach t.j. przeterminowane leki i chemikalia, odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałych w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, w szczególności igieł i strzykawek, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony, tekstylia i odzież, odpady budowlane i rozbiórkowe z gospodarstw domowych, szkło, papier, metale, tworzywa sztuczne, opakowaniowe wielomateriałowe.

Wobec powyższego, we współpracy z podmiotem o nazwie: Produkcja Handel Usługi EKOMAX Jerzy Kotulak, w miejscu ogólnie dostępnym dla wszystkich mieszkańców gminy t.j. w miejscowości Wolica 217 – utworzono PSZOK. Bioodpady nie były przyjmowane do ww. punktu, gdyż gmina zapewniała ich odbieranie z miejsc ich wytwarzania zgodnie z harmonogramem wywozu odpadów.

III. Koszty poniesione w związku z odbieraniem, odzyskiem, recyklingiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych z podziałem na wpływy, wydatki i nadwyżki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnym.

Zgodnie z art. 6d ust. 1 i 1a ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, wójt, burmistrz, prezydent miasta jest obowiązany udzielić zamówienia publicznego na odbieranie odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości albo zamówienia publicznego na odbieranie i zagospodarowanie tych odpadów, przy możliwości łącznego przetargu z terenów zamieszkałych jak i niezamieszkałych.

Wobec powyższego, Gmina Jasło przeprowadziła postępowanie przetargowe na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych z terenu gminy wiejskiej Jasło, obejmujące zarówno tereny zamieszkałe jak i niezamieszkałe, na okres od 01.01.2023r. do 31.12.2023r. Na podstawie ww. postępowania zostały ustalone jednostkowe koszty odbioru i zagospodarowania 1 Mg (tony) odpadów komunalnych z podziałem na poszczególne frakcje.

Wykonawcą przedmiotowych usług komunalnych w analizowanym okresie, był podmiot o nazwie: Produkcja Handel Usługi EKOMAX Jerzy Kotulak.

W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku koszty poniesione przez Gminę Jasło na gminny system gospodarowania odpadami komunalnymi, opiewały na kwotę:

3 301 484 zł, w tym:

✓ odbiór, odzysk, recykling i unieszkodliwianie odpadów:	2 902 040 zł
✓ obsługa administracyjna systemu:	155 561 zł
✓ inkaso sołtysów z tytułu pobierania opłat za odpady:	42 373 zł
✓ utworzenie i prowadzenie PSZOK:	71 351 zł
✓ edukacja ekologiczna:	6 790 zł
✓ zakup pojemników na odpady:	123 369 zł

Wpływy stanowiły dochody uzyskane z tytułu uiszczanych opłat za odpady komunalne w wysokości **3 320 357 zł**.

Nadwyżka z 2023 roku: 18 873 zł

IV. Liczba mieszkańców.

Liczba mieszkańców Gminy Jasło wg danych meldunkowych tut. urzędu, stan na dzień 31 grudnia 2023 roku: 16 261 osób.

Liczba osób objętych opłatą za odpady komunalne: 13 072 osób, w tym:

- ✓ 12 150 osób zadeklarowało posiadanie kompostownika i kompostowanie 93 %
- ✓ 922 osób zadeklarowało brak kompostownika 7 %

Ilość złożonych deklaracji to 4 479, w tym:

- ✓ 4 347 z terenów zamieszkałych
- ✓ 132 z terenów niezamieszkałych

V. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1, w imieniu których gmina powinna podjąć działania, o których mowa w art. 6 ust. 6-12.

W myśl z art. 6 ust.1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach właściciele nieruchomości, którzy nie zostali objęci odbieraniem odpadów komunalnych zorganizowanym przez gminę, zobowiązani są do zawarcia umowy na odbieranie odpadów komunalnych z uprawnionym podmiotem (gminną jednostką organizacyjną lub przedsiębiorcą świadczącym usługi odbierania odpadów komunalnych wpisanym do rejestru działalności regulowanej).

Na terenie Gminy wiejskiej Jasło właściciele nieruchomości niezamieszkałych wyrazili zgodę na objęcie ich gminnym systemem gospodarki odpadami komunalnymi w 2023 roku.

VI. Ilość odpadów komunalnych wytwarzanych na terenie gminy.

Na terenie Gminy Jasło w ramach gminnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi (w tabeli jako odpady odebrane) oraz przez inne podmioty zbierające, w tym PSZOK (w tabeli jako odpady zebrane), wytworzono:

L.p.	RODZAJ ODPADU	KOD ODPADU	ODPADY ODEBRANE [Mg]	ODPADY ZEBRANE [Mg]	ŁĄCZNIE [Mg]
1.	niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	20 03 01	1 414,98	0	1 414,98
2.	zmieszane odpady opakowaniowe (w tym drobne metale, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe)	15 01 06	537,06	0	537,06
3.	opakowania ze szkła	15 01 07	242,24	0	242,24
4.	opakowania z papieru i tektury	15 01 01	33,92	97,572	131,492
5.	odpady wielkogabarytowe	20 03 07	267,44	20,56	288,00
6.	odpady nieulegające biodegradacji	20 02 03	88,36	0	88,36
7.	zużyte opony	16 01 03	0	2,02	2,02
8.	opakowania z metali	15 01 04	0	8,5064	8,5064
9.	lampy fluorescencyjne i inne odpady zawierające rtęć	20 01 21*	0	0,005	0,005
10.	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierając niebezpieczne składniki	20 01 35*	0	0,10	0,10

11.	zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 02 23 i 20 01 35	20 01 36	1,34	0,26	1,6
12.	farby, tusze, farby drukarskie, kleje, lepiszcze i żywice zawierające substancje niebezpieczne	20 01 27*	0	0,50	0,50
13.	odpady remontowo-budowlane, odpadowe materiały ceramiczne i elementy wyposażenia inne niż w 17 01 06	17 01 07 17 01 01 17 06 04 17 09 04	0	39,17	39,17
14.	odzież	20 01 10	0	1,80	1,80
15.	odpady ulegające biodegradacji	20 02 01	5,58	0	5,58
16.	RAZEM		2590,92	170,4934	2 761,4134
17.	Bioodpady zagospodarowywane „u źródła” tzn. w przydomowych kompostownikach	Na podstawie ankiet i kolejno w przeliczeniu na osoby deklarujące kompostowanie w przydomowych kompostownikach			1 258 szacunkowa ilość

VII. Ilość niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych i bioodpadów stanowiących odpady komunalne, odbieranych z terenu gminy oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych.

W analizowanym okresie z terenu Gminy Jasło odebrano 1 414,98 Mg niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, które zostały przekazane do instalacji mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów w Wolicy. Wynikiem powyższego procesu był m.in. odpad o kodzie 19 05 99 (inne niewymienione odpady), który w ilości 484,78 Mg (frakcja 0-80 mm) poddano unieszkodliwieniu przez składowanie na składowisku odpadów w Paszcznie, woj. podkarpackie.

Nie powstały żadne inne odpady/pozostałości z innych procesów przetwarzania aniżeli powyżej, które byłyby skierowane do składowania.

Natomiast, w ramach gminnego systemu gospodarki odpadami odebrano 5,58 Mg odpadów ulegających biodegradacji pod kodem 20 02 01 (odpady ulegające biodegradacji), które zostały poddane procesowi R3 na instalacji do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów – kompostownia osadów i biokomponentów KOMWITA w Leżajsku, woj. podkarpackie.

VIII. Uzyskane poziomy przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.

Gmina Jasło w analizowanym okresie osiągnęła poziom przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych w wysokości **47,26 %** – na 35% poziom wymagany i konieczny do osiągnięcia przez gminę w 2023 roku (art. 3b ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach). Sposób ich obliczenia określa Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 roku (Dz.U.2021.1530) w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych.

IX. Masa odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy przekazanych do termicznego przekształcania oraz stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów wytworzonych na terenie gminy.

W analizowanym okresie, po sortowaniu niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych odebranych oraz odpadów selektywnie odebranych i zebranych, powstał odpad o kodzie 19 12 10 (odpady palne – paliwo alternatywne), który w ilości 830,86 Mg przekazano do termicznego przekształcania (R1) w instalacji do produkcji klinkieru cementowego w miejscowości Nowiny, woj. świętokrzyskie.

Stosunek masy odpadów komunalnych przekazanych do termicznego przekształcania do masy odpadów wytworzonych na terenie gminy (bez odpadów remontowo-budowlanych) wynosi 30,52 %.

X. Podsumowanie:

Zgodnie z Planem Gospodarki Odpadami dla województwa podkarpackiego na lata 2020 – 2026 z perspektywą do 2032 roku, celem nadrzędnym jest rozwijanie na terenie województwa podkarpackiego systemu gospodarki odpadami opartego na zapobieganiu powstawania odpadów, przygotowaniu ich do ponownego użycia, recyklingu oraz (w dalszej kolejności) na innych metodach odzysku i unieszkodliwiania.

W gospodarce odpadami komunalnymi (w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji) przyjęto cele t. j. :

1. Zmniejszenie ilości powstających odpadów – ograniczenie marnotrawienia żywności.
2. Zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat właściwego gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym odpadami żywności i innymi odpadami ulegającymi biodegradacji
3. Doprowadzenie do funkcjonowania systemów zagospodarowania odpadów zgodnie z hierarchią sposobów postępowania odpadami.
4. Osiągnięcie planistycznych celów normatywnych w zagospodarowaniu odpadów komunalnych.
5. Zmniejszenie udziału zmieszanych odpadów komunalnych w całym strumieniu zbieranych odpadów (zwiększenie udziału odpadów zbieranych selektywnie):

- maksymalizacja poziomu przydomowego kompostowania bioodpadów, powiązane z ewidencją przydomowych kompostowników wraz z ilością masy kompostowanych bioodpadów celem umożliwienia jej uwzględnienia z poziomach recyklingu osiągniętych przez gminy,
- maksymalizacja poziomów odpadów przygotowanych do ponownego użycia oraz maksymalizacja poziomów odpadów zbieranych w PSZOK,
- wprowadzenie jednolitych standardów selektywnego zbierania odpadów komunalnych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 10 maja 2021r. w sprawie sposobu selektywnego zbierania wybranych frakcji odpadów (Dz. U. 2021.906),
- objęcie wszystkich właścicieli nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy systemem selektywnego zbierania odpadów komunalnych,
- zapewnienie jak najwyższej jakości zbieranych odpadów przez odpowiednie systemy selektywnego zbierania odpadów, w taki sposób, aby mogły zostać w możliwie najbardziej efektywny sposób poddane recyklingowi,
- zmniejszenie liczby miejsc nielegalnego składowania odpadów komunalnych,
- wdrażanie systemu monitorowania gospodarki odpadami komunalnymi,
- efektywne monitorowanie i kontrola zgodnie z istniejącymi instrumentami prawnymi postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowana ze strumienia odpadów komunalnych i nieprzeznaczona do składowania, w szczególności odpadów „palnych” (frakcja 19 12 12).

Wobec powyższego, konieczne jest prowadzenie działań ukierunkowanych na selektywną zbiórkę odpadów surowcowych u „źródła” poprzez podniesienie świadomości ekologicznej wśród mieszkańców gminy, co do potrzeby i słuszności rzetelnego segregowania odpadów. W workach z odpadami komunalnymi nadal znajduje się niewykorzystany materiał odpadów nadających się do ponownego użycia czy recyklingu, co obrazują incydentalne kontrole podmiotu odbierającego odpady komunalne. Ponadto, nadal powstają dzikie wysypiska śmieci, co jest niezrozumiałym postępowaniem chociażby z uwagi na możliwość odbioru, czy przekazania do PSZOK-u, każdego rodzaju odpadów komunalnych powstających w gospodarstwie domowym. Podrzucanie czy wyrzucanie odpadów w miejsca do tego nieprzeznaczone, wpływa deprymująco na innych, zaburza estetykę krajobrazu, niszczy środowisko naturalne, generuje wyższe koszty zagospodarowania tych odpadów. Jednakże, celem utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, wyżej wspomniane miejsca powstające incydentalne, są w miarę możliwości usuwane na bieżąco.

Prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów surowcowych (t.j. szkła, tworzyw sztucznych, drobnych metali, opakowań wielomateriałowych - mowa tutaj o kartonach po napojach, środkach czystości itp.) jest szczególnie ważne w celu osiągnięcia przez gminę ustawowo wymaganych poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu (zwany dale poziomem), bowiem odpady komunalne wstępnie posegregowane u „źródła” są pozbawione wszelkich zanieczyszczeń (pochodzących głównie od innych odpadów), jakie posiadają tożsame odpady wysegregowane na liniach sortowniczych instalacji, ze strumienia odpadów niesegregowanych (zmieszanych). Odpady surowcowe, czyli te wysegregowane dopiero na liniach sortowniczych, w zdecydowanie mniejszej ilości nadają się do dalszego

recyklingu czy odzysku, stąd ogólna masa odpadów poddanych takim procesom jest znacząco mniejsza, co ma bezpośredni wpływ na osiągany przez gminę poziom. Odpady powstające w wyniku ich przetworzenia nienadające się do recyklingu, czy odzysku zaliczane są do pozostałości, która następnie jest przekazywana do składowania lub termicznego przekształcania.

Warte zaznaczenia jest również to, że z każdym rokiem wymagany do osiągnięcia przez gminy poziom wzrasta, co stanowi poważny problem dla każdego samorządu. Ustawodawca scedował tą odpowiedzialnością gminy, pod groźbą poniesienia konsekwencji w postaci wysokich kar finansowych. Brak popytu na odpowiednie surowce wtórne, czy też brak instalacji mogących je przetwarzać, czy chociażby wysokie wymagania surowcowe, to istotny aspekt w gospodarce odpadami komunalnymi. Waga problemu stanowi zasięg krajowy, stąd wymagania powinny być zmienione. Zasada „zanieczyszczający płaci”, którą wprowadziło prawo unijne, w obecnym czasie nie jest przestrzegana. Każda gmina ma swoją odrębną specyfikę (miejska, wiejska, turystyczna itp.), tymczasem polskie prawo w sposób mechaniczny odnosi się do wspomnianego już powyżej poziomu recyklingu dla każdej z gmin tak samo. Powinna być rozszerzona odpowiedzialność odpadowa producenta wprowadzającego na rynek dany produkt w opakowaniach wraz z finansowaniem dalszego przetworzenia tychże opakowań. Kolejny rok sprawozdawczy pokazuje, że wymagany ustawowo poziom drastycznie wzrasta, co w żadnym aspekcie nie przedkłada się na tożsamy wzrost odpadów surowcowych przekazywanym do recyklingu i odzysku przez uprawnione instalacje, posiadające stosowne pozwolenia i wymagania.

Gmina Jasło wdrożyła i realizuje ustawowe obowiązki w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, począwszy do 1 lipca 2013 roku. Ponadto, od dnia 1 stycznia 2020 roku na terenie gminy wiejskiej Jasło obowiązuje obligatoryjna selektywna zbiórka odpadów komunalnych na terenach zamieszkałych jak i niezamieszkałych. Powyższy obowiązek został usankcjonowany stosownymi uchwałami Rady Gminy Jasło, wypełniając przesłanki wprowadzone ustawą z dnia 19 lipca 2019 roku w sprawie zmiany ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw. Nowela ustawy wprowadziła także możliwość zastosowania ulgi w opłacie za odpady komunalne z tytułu posiadania przydomowego kompostownika i kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne.

W analizowanym okresie posiadanie przydomowego kompostownika i kompostowanie w nich bioodpadów, stanowiących odpady komunalne zadeklarowało 93% właścicieli nieruchomości. Powyższe, skutkowało obniżeniem opłaty podstawowej 24,00 zł miesięcznie od 1 osoby, o wysokość ulgi w wys. 5,40 zł miesięcznie od 1 osoby. Pozostałe ok. 7% zadeklarowało brak kompostownika, stąd brak kompostowania bioodpadów.

Opłata za odpady komunalne dla terenów zamieszkałych wzrosła o 2,00 zł w porównaniu do 2022 roku. Natomiast z terenów niezamieszkałych pozostała na tym samym poziomie co w ubiegłym roku.

Ilość odpadów komunalnych niesegregowanych (zmieszanych) odebranych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych jak i niezamieszkałych wzrosła o ok. 5,3%. Natomiast zmniejszyła się o ok. 10,7 % łączna ilość odpadów odebranych i zebranych w sposób selektywny t.j. tworzywa sztuczne, drobny metal, opakowania wielomateriałowe, opakowania z papieru i tektury oraz szkło.

Utworzony od dnia 1 lutego 2022 roku Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) na terenie Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Wolicy, funkcjonował również w 2023 roku. Do PSZOK-u oddano łącznie 64,415 Mg odpadów (więcej o 34,6% niż w poprzednim roku), w tym głównie odpady remontowo-budowlane, odpady wielkogabarytowe oraz zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

Potencjalnie na jednego mieszkańca Gminy Jasło przypadało rocznie ok. 211,2 kg odpadów komunalnych (zebranych i odebranych). Ponadto, na podstawie dobrowolnych ankiet przeprowadzonych na grupie reprezentatywnej mieszkańców Gminy Jasło (deklarujących w złożonych deklaracjach na odpady komunalne – posiadanie przydomowego kompostownika i kompostowanie w nim bioodpadów), wytwarzane i przetwarzane „u źródła” było ok. 1258 Mg tego rodzaju odpadów. Odpady te nie trafiły do gminnego systemu, jednakże mają niebagatelne znaczenie przy obliczaniu poziomu przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych, o którym mowa w pkt. VIII niniejszej analizy.

Koszty poniesione przez gminę w związku ze świadczeniem usług w zakresie odbioru, odzysku, recyklingu i unieszkodliwiania odpadów komunalnych w analizowanym okresie wzrosły o ok. 26 % w stosunku do roku poprzedniego. Dochody uzyskane z uiszczanych opłat z tytułu należnej opłaty za odpady komunalne również wzrosły o ok. 20 %. Wobec powyższego, koszty funkcjonowania gminnego systemu gospodarki odpadami zostały w pełni sfinansowane z ww. opłat, co spełnia wymogi ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Zadłużenie w opłatach za odpady komunalne na dzień 31 grudnia 2023 roku wyniosło 265 389 zł, zatem uległo zmniejszeniu o ok. 14,2 % w stosunku do stanu poprzedniego.

Koszt zagospodarowania odpadów komunalnych w 2023 roku, w tym odbiór, transport i zagospodarowanie oraz utworzenie i prowadzenie PSZOK stanowiło ok. 90 % ogółu kosztów. Pozostałe ok. 10% to koszty administracyjne systemu, w tym zakup pojemników.

Utrzymanie akceptowalnej równowagi finansowej w kolejnych latach pomiędzy dochodami, a wydatkami z tytułu gospodarowania odpadami komunalnymi w ramach gminnego systemu będzie niezmiernie trudne chociażby z uwagi na okoliczności niezależne od jednostek samorządu terytorialnego. Kluczowym elementem jest dynamiczny wzrost kosztów zagospodarowania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych w instalacjach do tego przeznaczonych, w ścisłym powiązaniu z popytem na dany odpad/produkt o konkretnych parametrach itp., a także faktyczna ilość odpadów komunalnych jaka zostanie odebrana i zebrana z terenu gminy Jasło oraz poziom uiszczanych opłat za odpady.

Gmina Jasło na bieżąco monitoruje i nadzoruje funkcjonowanie gminnego systemu gospodarki odpadami komunalnymi celem zgodności z przepisami prawa, a także utrzymania wyrazu akceptacji ze strony mieszkańców.

Zup. WÓJTA
mgr Ewa Majewska
ZASTĘPCA WÓJTA